

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/88/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124372900
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124372900.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., Bratislava, Skalná 7622/9, IČO: 48 002 381, správcu konkurznej podstaty úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, Kokava nad Rimavicou 1445, IČO: 50 447 599, zastúpeného ARIES LEGAL s.r.o., Bratislava, Skalná 7622/9, IČO: 54 726 417, proti žalovanému Spoločenstvo vlastníkov - Sídliisko II. 1215, Vranov nad Topľou, Sídliisko II. 1215, IČO: 36 163 635, zastúpenému advokátom JUDr. Stanislavom Kandalom, Vranov nad Topľou, Budovateľská 1288, o zaplatenie 1 017,19 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Vranov nad Topľou.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 8. novembra 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku.

2. Okresný súd Prešov s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu. Poukázal na to, že aj keď strany sporu uzatvorili zmluvu podľa ustanovení zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), ide o spotrebiteľský vzťah a spotrebiteľskú zmluvu, pričom na prejednanie a rozhodnutie danej veci nie je kauzálny príslušný Okresný Prešov, ale všeobecne miestne príslušný súd podľa sídla žalovaného. Vychádzal pritom z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31. mája 2023 a sp. zn. 7Cdo/151/2021 z 27. septembra 2023.

3. Najvyšší súd SR ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“), odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

9. Podľa § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Okresného súdu Vranov nad Topľou je mesto Vranov nad Topľou; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Vranov nad Topľou.

10. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

11. Pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo potrebné zaoberať sa otázkou povahy sporu, teda či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo ako sa domnieva Okresný súd Prešov (ďalej aj „predkladajúci súd“), o individuálny spotrebiteľský spor, a teda spor občianskoprávny. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ustanovenia § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

12. Zo spisu vyplýva, že žalobca (ako správca konkurznej podstaty úpadcu špecifikovaného v záhlaví tohto rozhodnutia) sa voči žalovanému domáha zaplatenia 1 017,19 eura s príslušenstvom z dôvodu neuhradenia faktúry za dodávku tepelnej energie a opakované plnenie dodávky studenej vody na ohrev a tepla na ohrev vody zo strany úpadcu, pričom svoj nárok odvodzuje zo Zmluvy o dodávke a odbere tepla č. 057/2010/TE/BE z 29. decembra 2009 (ďalej len „zmluva o dodávke a odbere tepla“), ktorú uzavreli právny predchodca úpadcu (BUKÓZA ENERGO, a.s.) a žalovaný. Úpadca je obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným, teda podnikateľ v zmysle definície § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, ktorý má v obchodnom registri v predmete podnikania zapísanú (o. i.) výrobu a rozvod tepla. Žalované je

spoločenstvo vlastníkov bytov v bytovom dome, teda subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), ktorý podľa § 9 ods. 7 vety prvej citovaného zákona vykonáva správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov v dome. Podľa § 7b ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. spoločnosť uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov. Dodávka tepla a teplej vody je podľa § 10 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. jedným z plnení spojených s užívaním bytov. Zabezpečovanie dodávky plnení spojených s užívaním bytov v dome pre ich vlastníkov je predmetom správy domu a základnou úlohou správcu alebo spoločnosti, v závislosti od toho, či vlastníci bytov v dome zabezpečujú správu domu prostredníctvom správcu alebo spoločnosti. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná pohľadávka vznikla v súvislosti so správou bytového domu, pričom ide o pohľadávku proti vlastníkom bytov, na účet ktorých (aj keď vo vlastnom mene) na súde koná spoločnosť v zmysle § 9 ods. 7 vety druhej zákona č. 182/1993 Z. z. Keďže žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu s právnym predchodcom úpadcu nepožíval status podnikateľa a zmluvu o dodávke a odbere tepla neuzavrel v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou (§ 261 ods. 1 ObZ), ale ako zástupca vlastníkov bytov v dome, predmetný právny vzťah nemožno považovať za obchodný záväzkový vzťah.

13. Najvyšší súd SR sa stotožnil aj s názorom predkladajúceho súdu o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o dodávke a odbere tepla, ktorú uzavreli právny predchodca úpadcu a žalovaný. Podľa § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom do 30. júna 2024 je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 a ods. 4 OZ v znení účinnom do 30. júna 2024). Úpadca pri plnení zmluvy o dodávke a odbere tepla konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a je preto dodávateľom v zmysle § 52 ods. 3 OZ v znení účinnom do 30. júna 2024. Pokiaľ ide o status žalovaného ako spotrebiteľa, Najvyšší súd SR poukazuje na závery rozsudku sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31. mája 2023, podľa ktorých o spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednaní konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastníками bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Citované závery sú podľa názoru Najvyššieho súdu SR aplikovateľné aj na daný prípad, keď je predmetom sporu nárok zo zmluvy o dodávke a odbere tepla, uzavretej medzi dodávateľom a vlastníkami bytov, v mene a na účet ktorých pri správe bytového domu koná žalované spoločnosť.

14. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo Najvyšším súdom SR zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. že sa jedná o spor občianskoprávny, je zrejmé, že pri určení súdu príslušného na konanie sa prednostne neaplikuje ustanovenie § 22 CSP, upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Vzhľadom na adresu sídla žalovaného, nachádzajúcu sa v územnom obvode okresu Vranov nad Topľou a povahu sporu je (vecne a miestne) príslušným súdom na jeho prejednanie a rozhodnutie Okresný súd Vranov nad Topľou.

15. Len pre úplnosť Najvyšší súd SR poznamenáva, že vo vzťahu k postaveniu žalobcu je potrebné vychádzať z ustanovenia § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca je stranou sporu len dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, a to namiesto úpadcu. Preto bolo potrebné vychádzať z povahy právneho vzťahu medzi úpadcom a žalovaným.

16. Na základe uvedeného Najvyšší súd SR uzaviera, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a na konanie je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou podľa § 12 ods. 1, § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.